

Konstfacks forskarutbildning

Utbildnings- och forskningsnämnden
Beslutad 2023-01-18, reviderad 2026-05-26

Riktlinjer för disputation

Konstfacks forskarutbildning leder till en konstnärlig doktorexamen i ämnet konstnärlig gestaltning inom bild, form, rum där 195 poäng består av ett dokumenterat konstnärligt forskningsprojekt motsvarande en doktorsavhandling. Enligt nationella regler ska avhandlingen försvaras muntligen vid en offentlig disputation.

Nationella regler

Föreskrifter om disputation och avhandling återfinns i Högskoleförordningen (HF 1993:100) 6 kap 33-35 §.

Av examensbeskrivningen för doktorexamen och konstnärlig doktorexamen framgår att det för dessa examina krävs bland annat en godkänd doktorsavhandling. Doktorsavhandlingen ska ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Vid disputationen ska det finnas en opponent. Förordning (2010:1064).

Vid betygssättning av doktorsavhandlingen ska minst en person delta som inte är verksam vid den högskola där doktoranden examineras. Förordning (2010:1064).

Högskolan får meddela föreskrifter om det betygssystem som ska användas och om disputationen och betygssättningen i övrigt. Förordning (2010:1064).

Innan disputation

Planeringen inför disputation påbörjas senast sex månader innan tänkt disputationsdatum och sker i samråd med studierektor för forskarutbildning. För att ett dokumenterat konstnärligt forskningsprojekt ska kunna gå till disputation ska det ha granskats på ett 80%- och/eller 90%-seminarium (se Konstfacks riktlinjer för etappseminarier). Det ska också ha genomgått en intern kvalitetsgranskning, även kallad grönläsning.

Intern kvalitetsgranskning: Grönläsning

Efter det sista etappseminariet ska en intern kvalitetsgranskning, en så kallad grönläsning, genomföras för att säkerställa att det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet kan gå vidare till disputation. Grönläsningen ska vara klar senast fyra månader innan disputation. Huvudhandledaren föreslår en läsare och en tidsram för läsningen. Läsaren ska vara anställd på Konstfack, ha relevant konstnärlig kompetens och bör ha doktorexamen. Vicerektor för forskning utser läsaren och godkänner den föreslagna tidsramen.

Efter genomförd grönläsning lämnar läsaren en skriftlig rapport till UFA. Rapporten ska identifiera eventuella problem och påtala förändringar som bör göras. Vidare ska det framgå av rapporten om granskaren bedömer att det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet, efter vidtagna åtgärder, är klart för disputation. Huvudhandledaren ansvarar för att eventuella ändringar genomförs.

Ansökan om disputation

Så snart det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet genom grönläsningen bedöms vara klart för disputation och alla kursmoment är avklarade och inrapporterade i Ladok, kan doktorand och huvudhandledare ansöka om disputation.

Ansökan innehåller förslag på tid och plats för disputation, titel på det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet samt förslag på ordförande, opponent och betygsnämnd. Ansökan görs på blanketten *Ansökan om disputation* som undertecknas av doktorand och huvudhandledare och skickas till UFA i god tid, så att beslut kan fattas av UFN **senast** tre månader innan föreslaget disputationsdatum. Ansökan handläggs och granskas av UFA varefter tid och plats fastställs.

Tid och plats för disputation

Disputationer ska i första hand äga rum på Konstfack. Vid särskilda skäl kan disputationen förläggas till en annan plats än Konstfack. Detta ska motiveras i ansökan och beslut fattas i varje enskilt fall. I dessa fall ansvarar doktoranden själv för de praktiska arrangemangen för disputationen. Disputationer ska äga rum på kontorsarbetstid under perioderna:

15 september-22 december

15 januari-terminsslut (i undantagsfall till 15 juni).

Vicerektor för forskning kan även medge undantag från kravet att disputation ska ske på Konstfack om doktoranden har bedrivit större delen av utbildningen vid ett annat lärosäte, och om disputation kan ske i en forskningsmiljö som säkerställer adekvat granskning. I dessa fall kan doktoranden tillåtas att disputerar vid det andra lärosätet.

Tillkännagivande och publicering

Det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet ska göras allmänt tillgängligt senast tre veckor innan disputationen för att möjliggöra granskning. Detta sker genom en elektronisk spikning där det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet publiceras i publikationsdatabasen DiVA. Den elektroniska spikningen sker enligt instruktioner från Konstfacks bibliotek och genomförs på en arbetsdag senast tre veckor före disputationsdagen. I samband med den elektroniska spikningen ordnas även en spikningsceremoni där publikationen spikas upp Konstfacks spikbräda.

Utöver den elektroniska spikningen ska minst 30 tryckta exemplar av publikationen lämnas till biblioteket som skickar ut dem enligt Konstfacks distributionslista. Biblioteket skyltar även publikationen i sina lokaler från dagen för spikningen. Doktoranden ansvarar själv för att i samråd med huvudhandledare distribuera publikationen till övriga intresserade.

Betygsnämnd, opponent och ordförande

Till varje disputation utses en opponent, en betygsnämnd och en ordförande. Förslag på dessa tas fram av doktorandens handledargrupp och lämnas in av huvudhandledaren i samband med ansökan om disputation. UFA bereder förslag till beslut tillsammans med huvudhandledare, vicerektor för forskning och studierektor för forskarutbildning. Beslut fattas av Konstfacks utbildnings- och forskningsnämnd (UFN) som i och med beslutet säkerställer att disputationen kan genomföras enligt gällande regelverk och med hög kvalitet.

Opponenten ska vara en konstnärligt meriterad person och bör ha doktorsexamen. Opponent som inte har doktorsexamen ska ha professorskompetens. Opponenten ska inte vara verksam vid Konstfack. Opponenten har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte delta i dess beslut.

Betygsnämnden ska bestå av tre ledamöter varav minst en ska ha doktorsexamen och övriga doktorsexamen eller professorskompetens. Högst en person i betygsnämnden får vara verksam vid Konstfack. I undantagsfall kan betygsnämnden bestå av fem personer varav högst två får vara verksamma vid Konstfack. I dessa fall ska förslaget särskilt motiveras i ansökan. En intern och en extern suppleant ska också utses. En jämn könsfördelning ska eftersträvas när betygsnämnd utses. Ledamöterna i betygsnämnden ska i första hand ha hög konstnärlig kompetens, alternativt hög vetenskaplig kompetens, med relevans för det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet och förmåga att sätta sig in i och bedöma arbetet.

Betygsnämnden utser inom sig en ordförande och är beslutsför när alla ledamöter är närvarande. Huvudhandledaren har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte i dess beslut.

Ordförande för disputationen leder disputationsakten. Till ordförande vid disputation utses en lärare vid Konstfack som bör ha doktorsexamen, i normalfallet inte handledaren. Ordföranden har rätt att närvara vid och delta i betygsnämndens överläggningar men inte delta i dess beslut.

Utbildning på forskarnivå ska präglas av saklighet och opartiskhet, detta gäller inte minst i samband med disputation och licentiatseminarium. Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv, ska självant meddela detta. Opponent och betygsnämndsledamot är skyldiga att i god tid före disputation anmäla om det föreligger någon omständighet i förhållande till doktorand eller handledare som kan innebära jäv.

Betyg

Betyg för det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet beslutas av betygsnämnden.

Betygsgraderna är godkänd och icke godkänd. Vid betygssättningen ska hänsyn tas till både innehållet i och det offentliga försvaret av det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet.

Som betygsnämndens beslut om betyg ska den mening gälla som majoriteten enar sig om.

Betygsnämnden beslutar om huruvida betyget ska motiveras. Motivering krävs alltid om betygsnämnden är oenig i sitt beslut om betyget eller om det dokumenterade konstnärliga forskningsprojektet bedöms som icke godkänt. Protokoll från betygsnämndens sammanträde lämnas till disputationens ordförande som skickar det till UFA för diarieföring och registrering i Ladok.